

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT ČR

Bezpečnostní orgány České republiky stále intenzivněji spolupracují s bezpečnostními orgány jiných států. Tato spolupráce je založena jak na multilaterálních, tak na bilaterálních smlouvách. Vedle smluv se všemi sousedními státy se v evropském regionu jedná o smlouvy s Albánií, Belgií, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskem, Černou Horou, Chorvatskem, Francií, Maďarskem, Makedonií, Moldávií, Itálií, Kyprem, Litvou, Lotyšskem, Rumunskem, Ruskem, Slovinskem, Srbskem, Švýcarskem a Ukrajinou. Z mimoevropských států je možno uvést smlouvy s Chile, Izraelem, Kazachstánem, Kyrgyzstánem, Spojenými státy americkými, Tuniskem, Tureckem a Uzbekistánem. Všechny tyto smlouvy jsou nástrojem pro nastavení základních právních mantinelů pro spolupráci s bezpečnostními orgány jednotlivých států a často i impulsem k prohloubení spolupráce s dotčeným státem.

Spolupráce s Republikou Kazachstán je na bilaterální rovině v současné době upravena Dohodou mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, terorizmu a dalším nebezpečným druhům trestné činnosti z 9. dubna 1998 (dále jen „Dohoda“)¹. Vzhledem k tomu, že tato Dohoda již plně nevyhovuje současným potřebám a standardům spolupráce, byl sjednán nový smluvní dokument, který Dohodu nahradí.

Předkládaná Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o spolupráci v boji proti trestné činnosti (dále jen „Smlouva“) stanovuje základní pravidla pro posílení a zkvalitnění spolupráce českých a kazašských orgánů příslušných k boji s trestnou činností. Iniciativa ke sjednání nové Smlouvy vzešla z české strany v souvislosti se sjednáním bezvízové dohody pro držitele diplomatických pasů² a tzv. readmisní smlouvy³ a prováděcího protokolu⁴ k ní. Tyto smluvní dokumenty byly podepsány 23. února 2011 v Praze. Readmisní smlouva a protokol k jejímu provádění vstoupily v platnost 1. července 2016, bezvízová dohoda pro držitele diplomatických pasů 15. července 2016. Jednání probíhala na základě schválené vzorové směrnice pro expertní jednání o smlouvách o policejní spolupráci se státy, které nesousedí s Českou republikou. Návrh nové Smlouvy byl předán kazašské straně v prosinci 2009. Expertní jednání bylo zahájeno v březnu 2011 a ukončeno v prosinci 2015. Vláda České republiky vyslovila souhlas se sjednáním Smlouvy 16. listopadu 2016 svým usnesením č. 1010. Smlouva byla podepsána 23. listopadu 2017 v Astaně. Za českou stranu ji podepsala velvyslankyně České republiky v Republice Kazachstán Eliška Žigová, za kazašskou stranu ministr vnitra Kalmukhanbet Kassymov.

K obsahu Smlouvy:

Článek 1 vymezuje účel Smlouvy, kterým je obecně přímá spolupráce příslušných orgánů při prevenci a odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů. Základní

---

¹ Dohoda není publikována.

² Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických pasů České republiky a držitele diplomatických pasů Republiky Kazachstán; č. 51/2016 Sb. m. s.

³ Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem; č. 38/2016 Sb. m. s.

⁴ Protokol mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem vnitra Republiky Kazachstán o provádění Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem; č. 39/2016 Sb. m. s.

formou spolupráce je přímá výměna informací. Smlouva neupravuje spolupráci justičních orgánů v procesním stádiu vyšetřování trestných činů ani problematiku vydávání.

V **článku 2** je uveden demonstrativní výčet oblastí trestné činnosti, na něž bude zaměřena spolupráce příslušných orgánů. Akcentována je např. spolupráce v boji s organizovaným zločinem, terorismem či spolupráce v oblasti drogové kriminality.

Jak již bylo uvedeno výše, základní formou spolupráce příslušných orgánů podle předkládané Smlouvy je výměna informací. V **článku 3** jsou opět pomocí demonstrativního výčtu uvedeny okruhy informací, které by měly být na základě Smlouvy předávány.

Článek 4 opět v demonstrativní podobě uvádí další možné formy spolupráce podle Smlouvy. Obě strany nemají v úmyslu rozsah ani formy spolupráce podle Smlouvy limitovat, pokud jsou umožněny vnitrostátními právními předpisy obou států. V uvedeném ustanovení je zdůrazněna např. spolupráce při pátrání po osobách a věcech (včetně opatření k nalezení a zajištění výnosů z trestné činnosti). Dále je výslovně zmíněna spolupráce při přípravě a technickém zajištění speciálních vyšetřovacích technik, čímž však není prolomena nezbytnost standardního povolení justičního orgánu k samotnému nasazení těchto technik.

Článek 5 upravuje možnost vysílání konzultantů k příslušným orgánům druhé strany v případě potřeby zkoordinování činnosti či podpory v konkrétních případech. Osoby působící v rámci této formy spolupráce na území druhého státu nebudou mít žádná výkonná oprávnění, budou mít pouze poradní, resp. podpůrnou roli.

V **článku 6** je speciálně upraveno předávání informací týkajících se ztracených, odcizených, padělaných či zrušených cestovních dokladů a odcizených nevyplněných cestovních dokladů.

V **článku 7** je obsažena zvláštní úprava předávání informací o pohřešovaných osobách a osobách, po nichž je vyhlášeno pátrání.

Článek 8 upravuje možnou spolupráci při výcviku a vzdělávání.

V souladu s **článkem 9** může být spolupráce podle Smlouvy realizována jak na základě žádosti, tak spontánně, tedy bez žádosti, na základě iniciativy příslušného orgánu. V případě realizace spolupráce na základě žádosti Smlouva předpokládá žádost písemnou, ve výjimečných případech připouští i žádost ústní, která bude následně písemně potvrzena. Pro předání písemné žádosti Smlouva výslovně připouští využití technických prostředků pro přenos informací. Standardně je upravena povinnost dožádaného orgánu předat žádost orgánu příslušnému k jejímu vyřízení v případě, že vyřízení žádosti nespadá do jeho působnosti. Smlouva nestanovuje pevné lhůty, v nichž by měly být jednotlivé žádosti vyřizovány. Je upravena možnost vyžádání si doplňujících informací potřebných k vyřízení žádosti, stejně jako možnost z taxativně stanovených důvodů požadovanou spolupráci zcela nebo částečně odmítnout, případně vázat vyhovění žádosti na splnění určitých podmínek. V případě částečného či úplného odmítnutí žádosti je nezbytné o tom smluvní stranu, která o spolupráci požádala, neprodleně informovat. Při realizaci spolupráce na základě Smlouvy budou obě strany používat anglický jazyk s tím, že se v konkrétním případě mohou dohodnout jinak.

Článek 10 upravuje základní zásady ochrany osobních údajů předávaných na základě Smlouvy. Obsahuje standardní záruky, požadavky a postupy při nakládání s osobními údaji. Předané osobní údaje mohou být použity pouze ke specifickým účelům (boj s trestnou

činností a související řízení, ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti); k využití za jiným účelem je třeba předchozí písemný souhlas strany, která údaje poskytla.

Smluvní strany se zavazují veškeré informace, dokumenty a materiály předané na základě Smlouvy adekvátním způsobem chránit (**článek 11**). Smlouva však neupravuje předávání a ochranu utajovaných informací. Dle sdělení kazašské strany Republika Kazachstán nepředává utajované informace do zahraničí. Ani české orgány nebudou v rámci spolupráce podle Smlouvy poskytovat informace, které by podléhaly utajení. Případné poskytování jakýchkoli informací či materiálů získaných při realizaci spolupráce podle Smlouvy dalším státům či mezinárodním organizacím je vázáno na písemný souhlas strany, které je předala. Z důvodu zásadního nesouhlasu kazašské strany Smlouva neobsahuje ustanovení, podle kterého by česká strana mohla automaticky sdílet informace, předané kazašskou stranou na základě Smlouvy, s dalšími členskými státy Evropské unie, resp. schengenského prostoru prostřednictvím informačních systémů zřízených podle práva Evropské unie.

Článek 12 stanoví obecné pravidlo pro hrazení nákladů vzniklých při spolupráci podle Smlouvy, podle kterého každá strana nese své náklady na realizaci spolupráce. Smlouva připouští v konkrétním případě odchýlnou dohodu o hrazení nákladů.

Orgány, které se budou na provádění Smlouvy podílet, nejsou přímo ve Smlouvě uvedeny. Obě strany si je sdělí diplomatickou cestou spolu s příslušnými kontaktními údaji (**článek 13**). Na české straně půjde o Ministerstvo vnitra, Policejní prezidium České republiky, případně útvary Policie České republiky s celostátní působností, Generální ředitelství cel a Generální inspekci bezpečnostních sborů. Na spolupráci podle Smlouvy se bude na české straně podílet i Vojenská policie, nikoli však přímo, ale prostřednictvím Policie České republiky.

Smlouva obsahuje standardní závěrečná ustanovení. **Článek 14** upravuje způsob řešení případných sporů vzniklých při výkladu nebo provádění Smlouvy, a to jednáním a konzultacemi smluvních stran. **Článek 15** obvyklým způsobem upravuje vztah Smlouvy k závazkům převzatým státy smluvních stran na základě jiných mezinárodně smluvních dokumentů. **Článek 16** upravuje způsob sjednání změn a doplňků Smlouvy, stanoví postup pro jejich vstup v platnost.

Článek 17 standardním způsobem upravuje možnost plného či částečného pozastavení provádění Smlouvy z důvodu zajištění bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo zdraví osob a stanoví postup pro oznámení takového opatření druhé smluvní straně.

Smlouva je sjednána na dobu neurčitou s možností výpovědi. Formulace článku 18 odst. 1 upravujícího její vstup v platnost odpovídá skutečnosti, že Smlouva je navenek sjednána jako mezivládní. Česká strana bude moci kazašské straně splnění vnitrostátních podmínek pro vstup Smlouvy v platnost oznámit až po její ratifikaci prezidentem republiky (viz níže).

Vstupem Smlouvy v platnost pozbude platnosti platná Dohoda.

Smlouva je uzavřena ve čtyřech jazykových verzích (v české, kazašské, ruské a anglické) s tím, že v případě rozdílností ve výkladu bude rozhodující anglické znění.

***

Smlouva je navenek na výslovnou žádost kazašské strany sjednávána jako dokument mezivládní, z hlediska vnitrostátního právního řádu se jedná o smlouvu prezidentské kategorie. Smlouva obsahuje ustanovení o věcech, jejichž úprava je vyhrazena zákonu, ve smyslu článku 49 písm. e) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), rovněž obsahuje ustanovení o právech a povinnostech osob ve smyslu článku 49 písm. a) Ústavy. Z tohoto důvodu vyžaduje vyslovení souhlasu Parlamentem České republiky a následnou ratifikaci prezidentem republiky. Po svém vstupu v platnost a po publikaci ve Sbírce mezinárodních smluv se v souladu s článkem 10 Ústavy stane součástí českého právního řádu.

Předkládaná Smlouva je v souladu s českým právním řádem, který sjednávání mezinárodních smluv v této oblasti předpokládá. Právní rámec pro spolupráci orgánů Policie České republiky podle mezinárodních smluv, včetně předávání osobních údajů, je dán zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zejména hlavy X a XI). Spolupráce celních orgánů je umožněna zejména zákonem č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, spolupráce Generální inspekce bezpečnostních sborů zákonem č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zapojení Vojenské policie je umožněno zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů.

Smlouva je rovněž v souladu s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, se závazky vyplývajícími z jiných mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii.

Provádění Smlouvy si nevyžádá zvýšené požadavky na státní rozpočet. Náklady spojené s realizací Smlouvy budou hrazeny z rozpočtových prostředků orgánů příslušných k jejímu provádění. V současné době není možné provést ani rámcové vyčíslení finančních nákladů, neboť ty budou záviset především na formách a četnosti realizovaných forem spolupráce.

V Praze dne 9. ledna 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.